

Zaawansowane uczenie maszynowe:
wykład 11

Paweł Cichosz

- 1 Drugie spojrzenie na zadanie klasyfikacji
 - Klasyfikacja wieloetykietowa
 - Aktywne uczenie się
 - Półnadzorowane uczenie się
 - Inne warianty zadania klasyfikacji

Zadanie klasyfikacji wieloetykiętowej

Podstawowa koncepcja: wiele niewykluczających się etykiet klas przypisanych do jednego przykładu.

Zbiór klas: C – skończony zbiór możliwych etykiet.

Pojęcie docelowe: $c : X \rightarrow 2^C$ – przypisuje każdemu przykładowi podzbiór możliwych etykiet.

Model: $h : X \rightarrow 2^C$ – przypisuje każdemu przykładowi podzbiór możliwych etykiet.

Kodowanie binarne: $c(x)$, $h(x)$ reprezentowane jako $|C|$ -elementowe wektory binarne, w których 1 na pozycji odpowiadającej etykiecie d oznacza odpowiednio, że $d \in c(x)$ lub $d \in h(x)$.

Metody transformacji klasyfikacji wieloetykieta

- Metoda binarnej relewantności:** oddzielny model klasyfikacji binarnej dla każdej możliwej etykiety, predykcja zwraca wszystkie etykiety, dla których odpowiednie klasyfikatory binarne dały predykcję pozytywną.
- Metoda łańcucha klasyfikatorów:** sekwencyjnie tworzone i stosowane modele klasyfikacji binarnej, predykcja poprzedniego modelu staje się dodatkowym atrybutem dla kolejnego modelu.
- Metoda zbioru potęgowej etykiet:** model klasyfikacji wieloklasowej, dla którego klasami są wszystkie możliwe podzbiory zbioru etykiet (bezpośrednie potraktowanie klasyfikacji wieloetykieta jako klasyfikacji wieloklasowej).

Metoda binarnej relewantności

Transformacja pojęcia: dla każdej etykiety $d \in \{d_1, d_2, \dots\}$:

$$c_d(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } d \in c(x) \\ 0 & \text{jeśli } d \notin c(x) \end{cases}$$

Tworzenie modelu: tworzone modele klasyfikacji binarnej h_d dla wszystkich $d \in \{d_1, d_2, \dots\}$.

Predykcja: wyznaczone predykcje $h_d(x)$ dla wszystkich $d \in \{d_1, d_2, \dots\}$, na tej podstawie:

$$h(x) = \{d \in C \mid h_d(x) = 1\}$$

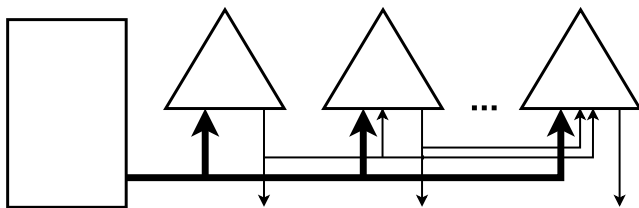
Ograniczenia: brak wykorzystania ewentualnych zależności między etykietami.

Metoda łańcucha klasyfikatorów

Transformacja pojęcia: dla każdej etykiety $d \in \{d_1, d_2, \dots\}$:

$$c_d(x) = \begin{cases} 1 & \text{jeśli } d \in c(x) \\ 0 & \text{jeśli } d \notin c(x) \end{cases}$$

Tworzenie modelu: sekwencyjnie tworzone modele klasyfikacji binarnej h_d dla wszystkich $d \in \{d_1, d_2, \dots\}$, przy czym do zestawu atrybutów wejściowych dla modelu h_{d_i} dołączane są predykcje modeli h_{d_j} dla $j < i$.

Metoda łańcucha klasyfikatorów

Predykcja: wyznaczane sekwencyjnie predykcje $h_d(x)$ dla wszystkich $d \in \{d_1, d_2, \dots\}$, na tej podstawie:

$$h(x) = \{d \in C \mid h_d(x) = 1\}$$

Kolejność etykiet: arbitralna, losowa lub dobrana heurystycznie (np. według łatwości predykcji, częstości występowania, zależności).

Warianty rozwinięte: m.in. bayesowski łańcuch klasyfikatorów, zespół łańcuchów klasyfikatorów.

Ocena jakości klasyfikacji wieloetykietowej

Wieloetykietowa macierz pomyłek dla klas:

$$TP_d: |\{x \in S \mid d \in c(x) \wedge d \in h(x)\}|$$

$$TN_d: |\{x \in S \mid d \notin c(x) \wedge d \notin h(x)\}|$$

$$FP_d: |\{x \in S \mid d \notin c(x) \wedge d \in h(x)\}|$$

$$FN_d: |\{x \in S \mid d \in c(x) \wedge d \notin h(x)\}|$$

Wieloetykietowa macierz pomyłek dla przykładów:

$$TP_x: |\{d \in C \mid d \in c(x) \wedge d \in h(x)\}|$$

$$TN_x: |\{d \in C \mid d \notin c(x) \wedge d \notin h(x)\}|$$

$$FP_x: |\{d \in C \mid d \notin c(x) \wedge d \in h(x)\}|$$

$$FN_x: |\{d \in C \mid d \in c(x) \wedge d \notin h(x)\}|$$

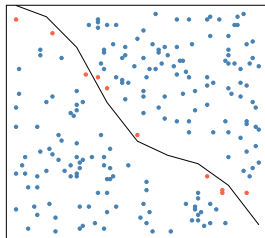
Standardowe miary jakości oparte na macierzy pomyłek: współczynnik prawdziwych/fałszywych pozytywnych, precyzja, odzysk itp.

Agregacja oceny: mikro-/makro-uśrednianie.

Krzywe ROC/PR: dekompozycja „1 kontra reszta” (one vs. rest, OvR).

Aktywne uczenie się

- Cel:** ograniczenie pracochłonności lub kosztu dostarczenia danych etykietowanych w zadaniach klasyfikacji.
- Założenie:** dostępna duża pula przykładów nieetykietowanych i mały lub pusty zbiór przykładów etykietowanych.
- Inicjalizacja:** wykorzystanie dostępnego zbioru przykładów etykietowanych lub wybór przykładów z puli i żądanie dostarczenia ich etykiet w celu uzyskania początkowego zbioru trenującego do utworzenia pierwszego modelu.
- Zapytania:** iteracyjnie powtarzane żądania dostarczenia etykiet niewielkiej liczby wybranych przykładów z puli, dołączenie nowych etykietowanych przykładów do zbioru trenującego i utworzenie kolejnego modelu.

Scenariusz aktywnego uczenia się

- 1: wybierz początkowy zbiór przykładów trenujących T z puli P ;
- 2: $P := P - T$;
- 3: uzyskaj etykiety klas dla T ;
- 4: **repeat**
- 5: utwórz model h używając zbioru trenującego T ;
- 6: wybierz zbiór przykładów do zapytania $Q \subset P$;
- 7: uzyskaj etykiety klas dla Q ;
- 8: $T := T \cup Q$; $P := P - Q$;
- 9: **until** osiągnięto maksymalną liczbę iteracji lub $P = \emptyset$ lub spełnione są kryteria stopu;
- 10: **return** h .

Wybór przykładów do zapytań

- Na podstawie niepewności: wybierane przykłady, dla których niepewność predykcji modelu jest największa (ufność jest najmniejsza).
- Na podstawie odległości od granicy decyzyjnej: wybierane przykłady położone najbliżej granicy decyzyjnej.
- Na podstawie zróżnicowania: wybierane przykłady, które powodują największe zróżnicowanie zbioru trenującego.
- Na podstawie gęstości: wybierane przykłady leżące w obszarach o najwyższej gęstości.
- Na podstawie wpływu na model: wybierane przykłady, które mogą w największym stopniu wpłynąć na zmianę modelu.

Miary niepewności

Entropia:

$$\text{unc_ent}(p) = \sum_d -P(d|x) \log P(d|x)$$

Najmniejsza ufność:

$$\text{unc_lc}(p) = 1 - P(d_1|x)$$

Margines ufności:

$$\text{unc_cm}(p) = 1 - (P(d_1|x) - P(d_2|x))$$

Iloraz ufności:

$$\text{unc_cr}(p) = \frac{P(d_2|x)}{P(d_1|x)}$$

- d_1 – klasa najbardziej prawdopodobna,
- d_2 – następna klasa najbardziej prawdopodobna.

Kryteria stopu

Na podstawie jakości predykcji: jakość predykcji jest wystarczająca lub przestała się poprawiać – trudne do zastosowania w praktyce (wymagałoby pozostawienia części danych etykietowanych do oceny modelu).

Na podstawie niepewności: niepewność predykcji modelu jest wystarczająco niska lub przestała spadać.

- Np. niska maksymalna niepewność mierzona za pomocą entropii.

Na podstawie stabilności: stabilność predykcji modelu jest wystarczająco wysoka.

- Np. wysoka korelacja między predykcjami prawdopodobieństw klas modeli z kolejnych iteracji.

Półnadzorowane uczenie się

Cel: Poprawienie jakości modeli klasyfikacji uzyskiwanych na podstawie małych zbiorów trenujących.

Założenie: dostępna duża pula przykładów nieetykietowanych i mały przykładów etykietowanych.

Możliwe podejścia:

- Wykorzystanie danych nieetykietowanych do poprawienia estymacji rozkładu prawdopodobieństwa klas: preferowanie modeli dających podobne predykcje dla podobnych przykładów nieetykietowanych.
- Wykorzystanie danych nieetykietowanych do poprawienia położenia granicy decyzyjnej: preferowanie modeli nierozdzielających skupisk przykładów nieetykietowanych.
- Wykorzystanie danych nieetykietowanych do doboru reprezentacji (np. selekcji lub transformacji atrybutów, funkcji jądrowej itp.).
- Wykorzystanie danych nieetykietowanych do generowania dodatkowych przykładów trenujących przez samoetykietowanie (*self-training*) lub współetykietowanie (*co-training*).

Samoetykietowanie

- 1: **repeat**
- 2: utwórz model h używając zbioru trenującego T ;
- 3: wyznacz predykcje modelu h dla przykładów z puli P ;
- 4: wybierz zbiór przykładów $S \subset P$ do samoetykietowania o najmniejszej niepewności predykcji;
- 5: $T := T \cup S$; $P := P - S$;
- 6: **until** osiągnięto maksymalną liczbę iteracji lub $P = \emptyset$ lub spełnione są kryteria stopu;
- 7: **return** h .

Współetykietowanie

- Oddzielne modele tworzone z użyciem różnych (np. rozłącznych lub warunkowo niezależnych) zestawów atrybutów.
- Najmniej niepewne (najbardziej ufne) predykcje każdego modelu wykorzystywane jako etykiety dodatkowych przykładów dla pozostałych modeli.
- Modele wykorzystywane jako zespół, którego połączone predykcje wyznaczane są z uwzględnieniem ufności.

Inne warianty zadania klasyfikacji

Transfer learning: wykorzystywanie podczas tworzenia modelu wiedzy uzyskanej przy tworzeniu modeli dla innych pokrewnych zadań.

Multi-task learning: tworzenie jednego modelu dla wielu pokrewnych zadań.

Zero-, one-, few-shot learning: wykorzystanie dodatkowej wiedzy dziedzinowej (np. opisów klas lub podobieństwa między nimi) i danych nieetykietowanych do tworzenia modelu zdolnego do predykcji klas, które nie były reprezentowane w zbiorze trenującym, były reprezentowane przez pojedyncze przykłady lub były reprezentowane przez niewielką liczbę przykładów.

- Obecnie stosowane najczęściej z algorytmami głębokiego uczenia się, ale istnieją również inne podejścia (np. oparte na metodach bayesowskich lub jądrowych).
- Poza zakresem wykładu.